Образецът на частична предварителна оценка на въздействието влиза в сила от 01 януари 2021 г.

Частична предварителна оценка на въздействието	
Институция: **Министерство на финансите**	**Нормативен акт:** **Проект на Решение на Министерския съвет за одобряване на законопроект за изменение и допълнение на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс**
☒ Не е включен в законодателна/оперативна програма на Министерския съвет	☐ Включен е в законодателна/оперативна програма на Министерския съвет за: **……**
Лице за контакт: Ирена Христова – дирекция „Данъчна политика“, Министерство на финансите	**Телефон и ел. поща:** 02 9859 2857 i.hristova@minfin.bg

Законопроектът за изменение и допълнение на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс предлага въвеждането в българското законодателство на Директива (ЕС) 2023/2226 на Съвета от 17 октомври 2023 година за изменение на Директива 2011/16/ЕС относно административното сътрудничество в областта на данъчното облагане, както и на Директива (ЕС) 2025/872 на Съвета от 14 април 2025 година за изменение на Директива 2011/16/ЕС относно административното сътрудничество в областта на данъчното облагане.

Законопроектът е включен като мярка 124 в Плана за действие за 2025 г. с мерките, произтичащи от членството на Република България в Европейския съюз, приет с Решение № 63 на Министерския съвет от 2025 г.

1. Проблем/проблеми за решаване:

Проблем 1: **Необходимост от въвеждане в българското законодателство на Директива (ЕС) 2023/2226 на Съвета от 17 октомври 2023 година за изменение на Директива 2011/16/ЕС относно административното сътрудничество в областта на данъчното облагане (Директива (ЕС) 2023/2226)**

1.1.Кратко опишете проблема/проблемите и причините за неговото/тяхното възникване. По възможност посочете числови стойности.

Действащата към момента правна уредба не обезпечава изпълнението на изискванията на Директива (ЕС) 2023/2226.

Основна цел на директивата е противодействие на укриването на данъци и отклонението от данъчно облагане и усъвършенстване на правилата за прозрачност в данъчната област чрез подобряване на функционирането на административното сътрудничество между държавите членки. Повишаването на прозрачността в данъчната област и борбата срещу укриването на

данъци и отклонението от данъчно облагане са сред политическите приоритети на Европейския съюз с оглед създаването на по-единен и по-справедлив общ пазар.

Въпреки значителните подобрения в областта на обмена на информация, регламентиран в Директива 2011/16/ЕС на Съвета от 15 февруари 2011 г. относно административното сътрудничество в областта на данъчното облагане, практиката показва, че все още съществува необходимост от подобряване на съществуващите разпоредби, свързани с всички видове автоматичен обмен на информация. Отстраняването на съществуващите недостатъци в директивата и прецизирането в тази връзка на националните законодателства на държавите членки по еднозначен начин ще гарантират правна сигурност и яснота на правилата в областта на обмена на информация.

През последните години значението на пазара на криптоактиви нарасна и той съществено и бързо увеличи капитализацията си. Появата на алтернативни средства за разплащане и инвестиции като криптоактивите и електронните пари създава значителни рискове за отклонение от данъчно облагане поради липсата на данъчна прозрачност. Това се дължи на обстоятелството, че криптовалутите и електронните пари не са включени понастоящем в обхвата на обмена на информация, като същевременно доставчиците на услуги за криптоактиви и дружествата за електронни пари не са задължени да предоставят информация за придобитите активи или печалби от своите клиенти пред данъчните органи, поради което в голяма степен парите, държани в такива електронни инструменти, остават необложени с данък.

Създаването на единни правила за предоставянето на информация, приложими за всички държави членки, ще гарантира ефективното и последователното им прилагане, ще бъдат наложени едни и същи изисквания за предоставяне на информация от всички доставчици на услуги за криптоактиви, които попадат в обхвата на правилата, а обменът на предоставената информация ще позволи на данъчните администрации да получават пълен обем от информация относно притежанието и получените доходи от криптоактиви. Обменената информация между компетентните органи на държавите членки, съответно предоставената от доставчиците на услуги за криптоактиви информация, ще подпомогне данъчните органи при установяването на дължимите данъци, особено в случаите, когато обменните сделки са с измерение извън една юрисдикция. Предоставяната и обменяна със съответните юрисдикции информация ще даде възможност на компетентните органи да установяват дължимите данъци въз основа на вярна и пълна информация.

В тази връзка и с оглед необходимостта от пълно хармонизиране на националното законодателство с европейското право следва да бъде изготвен законопроект за изменение и допълнение на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс, с който се въвеждат правилата на Директива (ЕС) 2023/2226 на Съвета от 17 октомври 2023 година за изменение на Директива 2011/16/ЕС относно административното сътрудничество в областта на данъчното облагане.

1.2.Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

Проблемът не може да бъде решен в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности. В тази връзка е необходимо да бъдат предприети съответните действия за приемане на проект на Решение на Министерския съвет за одобряване на законопроект за изменение и допълнение на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.

1.3.Посочете защо действащата нормативна рамка не позволява решаване на проблема/проблемите.

Действащата нормативна уредба не позволява разрешаването на посочения проблем, доколкото към настоящия момент липсва нормативна уредба, която да регламентира предоставянето на информация от доставчици на услуги за криптоактиви и дружества за електронни пари за

ползватели на криптоактиви, които попадат в обхвата на правилата, както и по отношение на обмена на тази информация с компетентните органи на други държави членки и юрисдикции. Също така липсва правна уредба или правната уредба не е достатъчно прецизна по отношение на съществуващите форми на административно сътрудничество и обмена на информация с други държави членки, така че да се обезпечи ефективното им осъществяване.

1.4. Посочете задължителните действия, произтичащи от нормативни актове от по-висока степен или актове от правото на ЕС.

Предложените промени са свързани с изпълнение на задължението на Република България като държава членка на Европейския съюз за въвеждане в националното законодателство и прилагане на правото на ЕС и по-конкретно за въвеждане на директивите в областта на административното сътрудничество и обмена на информация за данъчни цели в националното законодателство, както и за пълно съответствие на правилата с актовете на правото на ЕС. Със законопроекта се предлага въвеждане в българското законодателство на Директива (ЕС) 2023/2226. С директивата се подобрява цялостната уредба на обмена на информация и административното сътрудничество и се разширява обхватът на автоматичния обмен на информация, като се включва и информацията, предоставяна от доставчиците на услуги за криптоактиви за ползватели на криптоактиви, които попадат в обхвата на правилата, както и се добавят електронните пари и цифровите валути на централните банки в обхвата на предоставяната и обменяна информация по реда на автоматичния обмен на информация за финансови сметки.

1.5. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

Не са извършени последващи оценки на нормативния акт, както и анализи за изпълнението на политиката.

Проблем 2: **Необходимост от въвеждане в българското законодателство на Директива (ЕС) 2025/872 на Съвета от 14 април 2025 година за изменение на Директива 2011/16/ЕС относно административното сътрудничество в областта на данъчното облагане (Директива (ЕС) 2025/872)**

1.1.Кратко опишете проблема/проблемите и причините за неговото/тяхното възникване. По възможност посочете числови стойности.

Действащата към момента правна уредба не обезпечава изпълнението на изискванията на Директива (ЕС) 2025/872.

С Директива (ЕС) 2025/872 се регламентира автоматичният обмен на данни от информационната декларация за допълнителния данък съгласно правилата на Директива (ЕС) 2022/2523 на Съвета от 15 декември 2022 г. за гарантиране на глобално минимално равнище на данъчно облагане на многонационалните групи предприятия и големите национални групи в ЕС.

Директива (ЕС) 2022/2523 е въведена в Закона за корпоративното подоходно облагане (ЗКПО) и има за цел да гарантира, че големите многонационални групи предприятия (МГП) плащат минимален ефективен размер на данъка върху печалбата във всяка юрисдикция, в която извършват дейност. Правното основание за подаване на информационната декларация и кръгът на задължените лица/образувания са регламентирани в 260я[23] от ЗКПО. Информационната декларация се подава по електронен път по ред и във формат, утвърдени със заповед на изпълнителния директор на Националната агенция за приходите, която се публикува на интернет страницата на Националната агенция за приходите. В ЗКПО са предвидени и категориите данни, които МГП следва да подадат пред НАП.

С Директива (ЕС) 2025/872 се създават практическите правила за обмена на данни от информационната декларация за допълнителния данък за целите на Директива (ЕС) 2022/2523,

както и се въвежда единен формат на декларацията. Правилата в директивата имат за цел да осигурят функциониращa, ясна и хармонизирана рамка по отношение на обмена на данни от информационната декларация за допълнителния данък между компетентните органи за целите на Директива (ЕС) 2022/2523.

Въвеждането на единни правила, приложими във всички държави членки, ще създаде правна сигурност и яснота за МГП и данъчните администрации. Този подход има няколко предимства: правната рамка за подаване и обмен на информация между компетентните органи ще бъде изцяло приведена в съответствие в държавите членки, което ще облекчи изискванията за деклариране за МГП; обменът на информация ще бъде подпомогнат от обща ИТ инфраструктура; единното прилагане на равнището на ЕС би дало на данъкоплатците правна сигурност по отношение на задълженията им за подаване на декларации и правилата за обмен на информация между компетентните органи.

В тази връзка и с оглед необходимостта от пълно хармонизиране на националното законодателство с европейското право следва да бъде изготвен законопроект за изменение и допълнение на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс, с който се въвеждат правилата на Директива (ЕС) 2025/872 на Съвета от 14 април 2025 година за изменение на Директива 2011/16/ЕС относно административното сътрудничество в областта на данъчното облагане.

1.2.Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

Проблемът не може да бъде решен в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности. В тази връзка е необходимо да бъдат предприети съответните действия за приемане на проект на Решение на Министерския съвет за одобряване на законопроект за изменение и допълнение на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.

1.3.Посочете защо действащата нормативна рамка не позволява решаване на проблема/проблемите.

Действащата нормативна уредба не позволява разрешаването на посочения проблем, доколкото към настоящия момент липсва нормативна уредба, която да регламентира практическите насоки на обмена на данни от информационната декларация по чл. 260я[23], ал. 6 от ЗКПО с компетентните органи на други държави членки.

1.4.Посочете задължителните действия, произтичащи от нормативни актове от по-висока степен или актове от правото на ЕС.

Предложените промени са свързани с изпълнение на задължението на Република България като държава членка на Европейския съюз за въвеждане в националното законодателство и прилагане на правото на ЕС и по-конкретно за въвеждане на директивите в областта на административното сътрудничество и обмена на информация за данъчни цели в националното законодателство, както и за пълно съответствие на правилата с актовете на правото на ЕС. Със законопроекта се предлага въвеждане в българското законодателство на Директива (ЕС) 2025/872 на Съвета от 14 април 2025 година за изменение на Директива 2011/16/ЕС относно административното сътрудничество в областта на данъчното облагане.

1.5. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

Не са извършени последващи оценки на нормативния акт, както и анализи за изпълнението на политиката.

Проблем 3: Необходимост от изпълнение на препоръки на Работна група 6 към Комитета по фискални въпроси на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие

1.1.Кратко опишете проблема/проблемите и причините за неговото/тяхното възникване. По възможност посочете числови стойности.

През 2024 г. в хода на техническата проверка в областта на облагането на многонационалните предприятия, осъществявана от Работна група 6 към Комитета по фискални въпроси на ОИСР, към България са отправени препоръки, които е необходимо да бъдат адресирани в националното законодателство. Предложените нови правила са създадени, за да отговорят на изискванията на ОИСР в процеса на одобряване на страната ни за членство в организацията.

На първо място, съгласно препоръките България следва да подобри правната рамка чрез привеждане на дефиницията за пазарна цена, предвидена в §1, т. 8 от допълнителните разпоредби на ДОПК, в съответствие с Ръководството по трансферно ценообразуване за мултинационални предприятия и данъчни администрации на ОИСР (Ръководството на ОИСР), както и с разпоредбата на чл. 71а, ал. 1, въведена през 2019 г. в изпълнение на препоръките по Мярка 13 „Документация за трансферно ценообразуване и отчети по държави“ от Плана BEPS (Base Erosion and Profit Shifting) относно прилагане на мерки срещу свиването на данъчната основа и прехвърлянето на печалби на ОИСР/Г20 от 2013 г.

На второ място, по препоръка на ОИСР България следва да отстрани празнота в нормативната уредба чрез предвиждане на възможност данъчно задължено лице да използва метод за определяне на пазарните цени, който не е изрично предвиден в ДОПК до този момент, когато това става по ред и начин, съобразени с насоките, съдържащи се в Ръководството на ОИСР, и по-специално в §2.9 от него.

1.2.Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

Проблемът не може да бъде решен в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности. В тази връзка е необходимо да бъдат предприети съответните действия за приемане на проект на Решение на Министерския съвет за одобряване на законопроект за изменение и допълнение на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.

1.3.Посочете защо действащата нормативна рамка не позволява решаване на проблема/проблемите.

Действащата нормативна уредба не позволява разрешаването на посочения проблем, доколкото към настоящия момент съществуващата законова уредба не е достатъчно прецизна или липсва уредба, която да регламентира методите за определяне на пазарните цени и дефиницията за пазарна цена в съответствие с изискванията и препоръките на ОИСР.

1.4.Посочете задължителните действия, произтичащи от нормативни актове от по-висока степен или актове от правото на ЕС.

Предложените промени са свързани с ангажимента на Република България да приведе законодателството и административната си практика в съответствие с изискванията и стандартите на ОИСР във връзка с одобряване на кандидатурата на страната за членство в организацията. Със законопроекта се предлагат разпоредби с оглед изпълнение на препоръките на РГ 6 към Комитета по фискални въпроси в резултат на техническата проверка в процеса по присъединяване към ОИСР.

1.5. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

Не са извършени последващи оценки на нормативния акт, както и анализи за изпълнението на политиката.

2. Цели:

С приемането на проекта на Решение на Министерския съвет за одобряване на законопроект за изменение и допълнение на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс се цели:

По проблем 1:

Цел 1. Привеждане на националното законодателство в съответствие с правото на Европейския съюз.

Цел 2. Повишаване на данъчната прозрачност по отношение на криптоактивите и електронните пари и подобряване на административното сътрудничество чрез обмен на получената информация между компетентните органи.

Цел 3. Предотвратяване на отклонението от данъчно облагане и укриването на данъци чрез използването на механизми за обмен на информация за ползватели на криптоактиви, които извършват обменни сделки.

Цел 4. Повишаване на фискалната дисциплина, насърчаване на лицата към доброволно спазване на данъчното законодателство и въздържане от укриване на данъци и отклонение от данъчно облагане.

По проблем 2:

Цел 1. Привеждане на националното законодателство в съответствие с правото на Европейския съюз.

Цел 2. Предотвратяване на отклонението от данъчно облагане и укриването на данъци чрез използването на механизми за обмен на данни от информационната декларация по чл. 260я[23], ал. 6 от Закона за корпоративното подоходно облагане.

Цел 3. Повишаване на фискалната дисциплина, насърчаване на лицата към доброволно спазване на данъчното законодателство и въздържане от укриване на данъци и отклонение от данъчно облагане.

По проблем 3:

Цел 1: Изпълнение на изискванията за членство в ОИСР чрез постигане на съответствие с препоръките на Работна група 6 към Комитета по фискални въпроси на ОИСР.

Цел 2: Повишаване на правната сигурност и улесняване на доброволното спазване на правилата за трансферно ценообразуване при сделки с трансграничен характер.

Посочете определените цели за решаване на проблема/проблемите, по възможно най-конкретен и измерим начин, включително индикативен график за тяхното постигане. Целите е

необходимо да са насочени към решаването на проблема/проблемите и да съответстват на действащите стратегически документи.

3. Заинтересовани страни:

По проблем 1:

1. Всички лица и образувания, информация за които би била обект на обмен на информация съгласно действащите разпоредби на ДОПК;
2. Националната агенция за приходите;
3. Предоставящи информация доставчици на услуги за криптоактиви и дружества за електронни пари

В Регистъра на лицензираните доставчици на услуги за криптоактиви, поддържан от Комисията за финансов надзор, към настоящия момент е вписан един доставчик на услуги за криптоактиви. Следва да се отбележи, че съгласно преходния режим, регламентиран в § 5 от Закона за пазарите на криптоактиви, лицата, вписани в Регистъра на лицата по § 5, ал. 3 от Закона за пазарите на криптоактиви (185 лица), до 1 юли 2026 г. следва да приведат организацията и дейността си в съответствие с изискванията на Регламент (ЕС) 2023/1114 на Европейския парламент и на Съвета от 31 май 2023 година относно пазарите на криптоактиви и за изменение на регламенти (ЕС) № 1093/2010 и (ЕС) № 1095/2010 и на директиви 2013/36/ЕС и (ЕС) 2019/1937 (Регламент (ЕС) 2023/1114) и да подадат заявление за лиценз. По отношение на операторите на криптоактиви, осъществяващи дейност в България, които не подлежат на вписване в регистъра на КФН, не може да бъде посочен брой, тъй като към настоящия момент не се поддържа такава информация.

В Регистър на лицензираните дружества за електронни пари в Република България, воден от БНБ, към настоящия момент са вписани 10 лицензирани дружества за електронни пари съгласно чл. 19 от Закона за платежните услуги и платежните системи.

4. Ползватели на криптоактиви, за които се предоставя информация от доставчици на услуги за криптоактиви

Не може да бъде посочен брой. С предложенията се цели именно идентифицирането на ползвателите, местни лица на Република България или друга държава членка, и получаването на информация за реализираните от тях обменни сделки.

По проблем 2:

1. Многонационалните и националните групи предприятия, задължени да подават информационна декларация по чл. 260я[23], ал. 6 от Закона за корпоративното подоходно облагане, за които се обменя информация с компетентните органи

На този етап не може да се посочи точен брой. Към 2024 г. в България извършват дейност 648 МГП чрез своите съставни предприятия, от които 6 МГП с дружество-майка в България и около 300 МГП от юрисдикции извън ЕС. Националните МГП и МГП от юрисдикции извън ЕС са максималният потенциален брой МГП, които биха били засегнати от правилата за обмен на данни от информационните декларации. За каква част от тях крайното предприятие майка ще определи съставно образувание, което да подаде информационна декларация в България, не може да бъде прогнозирано.

2. Съставни образувания на МГП

Съгласно наличните данни за 2024 г. в България оперират 170 съставни предприятия, които са част от 6 МГП с дружество – майка в България, и 500 съставни предприятия на 300 МГП от юрисдикции извън ЕС, т.е. максималният потенциален брой засегнати съставни образувания. Не може да бъде

прогнозирано какъв брой съставни образувания ще бъдат определени от крайното предприятие майка на групата да подадат декларация в България.

3. Националната агенция за приходите.

По проблем 3:

1. Многонационалните групи предприятия и техните съставните предприятия, които осъществяват сделки помежду си – към 2024 г. в България извършват дейност 648 МГП (с общи консолидирани приходи над 750 000 000 евро);
2. Всички свързани лица, които осъществяват сделки помежду си – за 2024 г. 79 484 лица са декларирали, че имат взаимоотношения със свързани лица;
3. Националната агенция за приходите.

Посочете всички потенциални заинтересовани страни/групи заинтересовани страни (в рамките на процеса по извършване на частичната предварителна частична оценка на въздействието и/или при обществените консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове), върху които предложенията ще окажат пряко или косвено въздействие (бизнес в дадена област/всички предприемачи, неправителствени организации, граждани/техни представители, държавни органи/общини и др.).

4. Варианти на действие. Анализ на въздействията:

4.1. По проблем 1-3:

Вариант 1 „Без действие“:

Описание: Вариантът „Без действие“ се характеризира с непредприемането на никакви действия, които пряко да адресират дефинираните проблеми. При такъв вариант констатираните проблеми ще продължат да съществуват и определените цели няма да бъдат постигнати.

В случай че не бъде приет проектът на Решение на Министерския съвет за одобряване на законопроект за изменение и допълнение на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс, националното законодателство ще е в противоречие с правото на Европейския съюз.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Няма положителни въздействия от неприемането на законопроекта за изменение и допълнение на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

В случай че не бъде приет проектът на Решение на Министерския съвет за одобряване на законопроект за изменение и допълнение на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс, националното законодателство няма да бъде в съответствие с европейското законодателство. Приходната администрация няма да получава информация за ползватели на криптоактиви и за предоставящите информация доставчици на услуги за криптоактиви (оператори на криптоактиви, които са извън обхвата на Регламент (ЕС) 2023/1114), както и няма да може да противодейства на укриването на данъци и отклонението от данъчно облагане във връзка с обменни сделки с криптоактиви. Цифровият характер на криптоактивите позволява на доставчиците и ползвателите на криптоактиви да извършват сделки, като в същото време потенциално да не отчитат получените

доходи в държавата членка, където са местни лица, което създава риск от отклонение от данъчно облагане. Това е приложимо и за електронните пари и цифровите валути на централните банки.

Също така, ако не бъдат прецизирани разпоредбите по отношение на различните форми на автоматичен обмен на информация в националното законодателство и не бъдат въведени правила за обмен на данни от информационната декларация по чл. 260я[23], ал. 6 от Закона за корпоративното подоходно облагане, българският компетентен орган няма да може да участва пълноценно в международното сътрудничество, което предполага прилагането на еднакви правила, процедури и понятия от всички участващи държави. Това от своя страна ще намали ефективността на системата за обмен на информация и административно сътрудничество на ниво Европейски съюз.

В случай че не бъдат приети промените, произтичащи от препоръки на Комитета по фискални въпроси на ОИСР, българското законодателство няма да бъде в съответствие с най-добрите международни практики в областта на трансферното ценообразуване и няма да бъде преодоляна законовата празнота относно методите за определяне на пазарните цени. По този начин няма да може да се гарантира по-голяма правна сигурност за предприятията, функциониращи в международна среда, и възниква риск от прилагането на разнородни подход при оценката на сделките им със свързани лица, което може да доведе до двойно данъчно облагане.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия:

Този вариант на действие ще окаже негативно въздействие върху възможността българската администрация да бъде пълноценен и надежден партньор и да изпълнява адекватно задълженията си за административно сътрудничество и обмен на информация с компетентните органи на държавите членки и на партньорски юрисдикции.

Този вариант на действие не оказва социални или екологични въздействия, въздействие за отделни региони или въздействие върху заетостта и пазара на труда.

Въздействия върху малките и средните предприятия:

Неприемането на акта няма въздействие върху малките и средните предприятия.

Административна тежест:

Вариантът няма да доведе до промени в административната тежест на лицата.

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Вариант 2: „Приемане на проект на Решение на Министерския съвет за одобряване на законопроект за изменение и допълнение на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс“:

Описание:

Във връзка с гореизложеното и в съответствие с изискванията на Директива (ЕС) 2023/2226 и Директива (ЕС) 2025/872 със законопроекта за изменение и допълнение на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс се разширява обхватът на автоматичния обмен на информация, като се включва и информацията, предоставяна от доставчици на услуги за криптоактиви за ползватели на криптоактиви, които осъществяват обменни сделки в обхвата на правилата,

информация от лицензираните дружества за електронни пари за ползвателите на тези продукти, както и данни от информационните декларации по чл. 260я[23], ал. 6 от ЗКПО. Предложените промени са ефективна мярка срещу отклонението от данъчно облагане чрез използването на механизми за обмен на информация и за повишаване на данъчната прозрачност. Със законопроекта също така се прецизират основни понятия и се подобряват съществуващи процедури в областта на административното сътрудничество.

- **Автоматичен обмен на информация, предоставяна от доставчиците на услуги за криптоактиви за ползватели на криптоактиви**

Предвиждането задължение за доставчиците на услуги за криптоактиви да предоставят информация за ползватели на криптоактиви и за извършваните от тях обменни сделки са ефективна мярка срещу отклонението от данъчно облагане чрез използването на механизми за обмен на информация.

За да бъде обменена между компетентните органи на държавите членки, информацията следва да бъде предоставена от доставчик на услуги за криптоактиви. Информацията се отнася за ползватели, които извършват обменни сделки с криптоактиви и които са местни лица на Република България или друга държава членка.

Пред изпълнителния директор на Националната агенция за приходите, който е компетентен орган за Република България, информация следва да подава доставчик на услуги за криптоактиви, на който е издаден лиценз или потвърждение за предоставяне услуги за криптоактиви от Комисията за финансов надзор съгласно чл. 14, ал. 2 и 3 от Закона за пазарите на криптоактиви. Задължение да подава информация има и оператор на криптоактиви, който не попада в обхвата на Регламент (ЕС) 2023/1114, съответно за него не е възникнало задължение за вписване в регистъра на доставчиците на услуги за криптоактиви, поддържан от Комисията за финансов надзор, но чрез него се извършват обменни сделки от ползватели на криптоактиви, установени в ЕС. Тези оператори на криптоактиви следва да се регистрират и да предоставят информация в една държава членка, за да изпълнят задълженията си за предоставяне на информация. Когато оператор на криптоактиви е местно лице на България или е учреден съгласно българското законодателство, или има място на управление в страната, или обичайно извършва дейност в страната, или действа чрез клон, той следва да се регистрира в България пред изпълнителния директор на НАП и се третира като доставчик на услуги за криптоактиви за целите на обмена на информация съгласно българския закон. Когато отговаря на посочените условия и в друга държава членка, операторът избира държавата, в която следва да се регистрира.

С цел да се насърчи административното сътрудничество с юрисдикции извън ЕС и да се избегне многократното предоставяне на информация, доставчиците на услуги за криптоактиви, които се намират в юрисдикции извън Европейския съюз и предоставят услуги на ползватели на криптоактиви в ЕС, могат да предоставят информация за тези ползватели на криптоактиви на данъчните органи на юрисдикцията, където са установени, когато предоставяната информация съответства на информацията, изисквана в съответствие с директивата, и доколкото съществува ефективен обмен на информация между тази юрисдикция извън ЕС и държавите членки.

Със законопроекта се определят процедурите за комплексна проверка, които трябва да прилагат доставчиците на услуги за криптоактиви, за да идентифицират своите клиенти, изискванията за предоставяне на информация, както и правилата за ефективно прилагане.

Законопроектът предвижда конкретните данни, които доставчикът на услуги за криптоактиви трябва да събере за ползвател на криптоактиви, за когото се предоставя информация – за самоличността на ползвателя, адрес, държавата членка, на която е местно лице, данъчен идентификационен номер, както и данни за обменните сделки с криптоактиви. Доставчикът на услуги за криптоактиви трябва да получи декларация, въз основа на която да определи държавата или юрисдикцията, в която ползвателят е местно лице за данъчни цели, както и да потвърди достоверността на тази декларация въз основа на информацията, получена от него, включително

всякакви документи, събрани в съответствие с процедурите за комплексна проверка на клиента. По отношение на ползвателите на услуги за криптоактиви, които са образувание, в допълнение към получаването на декларация трябва да се извърши проверка и кои са контролиращите ги лица, както и дали те са лица, за които се предоставя информация. При промяна в обстоятелствата по отношение на ползвател на криптоактиви, поради която доставчик на услуги за криптоактиви узнае или има причина да знае, че първоначалната декларация е невярна или ненадеждна, той не може да използва първоначалната декларация и трябва да получи валидна декларация или обяснения и документи, обосноваващи валидността на първоначалната декларация. Предвидено е доставчиците на услуги за криптоактиви да предоставят предвидената в закона информация на изпълнителния директор на Националната агенция за приходите в срок до 30 юни на годината, следваща календарната година, за която се предоставя информация.

Предоставяната от доставчиците на услуги за криптоактиви информация се обменя с компетентния орган на държавата членка, в която ползвателите на услуги за криптоактиви са местни лица за данъчни цели.

Обменът с държавите членки се извършва в срок до 9 месеца след края на календарната година, за която се предоставя информация, като се използва стандартизиран формат. Автоматичният обмен на информация ще се извършва по електронен път посредством общата комуникационна мрежа на Европейския съюз (CCN).

Със законопроекта се предлагат също правила за ефективно прилагане и контрол с цел да се гарантира изпълнението на задълженията за предоставяне на информация и извършване на процедурите за комплексна проверка от страна на доставчиците на услуги за криптоактиви, както и специални правила за контрола на дейността на операторите на криптоактиви, регистрирани в Република България или друга държава членка. В съответствие с директивата, аналогично на разпоредбите за операторите на цифрови платформи в ДОПК, законопроектът предлага по искане на компетентния орган председателят на Софийския районен съд или оправомощен от него заместник-председател да постанови блокиране на достъпа до съответната интернет страница или приложение до регистриране на оператора на криптоактиви в Република България или друга държава членка. Тази мярка може да бъде наложена по инициатива на компетентния орган или координирано с другите държави членки.

Предвиждат се и административнонаказателни разпоредби за неизпълнение на задължения, свързани с предоставяне на информация от доставчици на услуги за криптоактиви, които са в значителен размер, предвид изискването на Директива (ЕС) 2023/2226 тези санкции да бъдат ефективни, пропорционални и възпиращи.

Законопроектът за изменение и допълнение на ДОПК е съобразен и с Международните стандарти за автоматичен обмен на информация по данъчни въпроси – Рамка за предоставяне на информация за криптоактиви (CARF) и изменение на Общия стандарт за предоставяне на информация от 2023 г. (CRS 2.0). По правилата на новия раздел IIIб в глава шестнадесета ще се осъществява обмен на информация и с партньорски юрисдикции, с които Република България има действащо споразумение, предвиждащо обмен на информация за криптоактиви. Подобно споразумение е Многостранното споразумение между компетентните органи за автоматичен обмен на информация съгласно Рамката за предоставяне на информация за криптоактиви. Списъкът с партньорски юрисдикции, за които Република България ще изпраща информация, ще се публикува на интернет страницата на Националната агенция за приходите.

- **Промени в режима на автоматичния обмен на информация за финансови сметки**

Със законопроекта се предлага разширяване на обхвата на автоматичния обмен на информация за финансови сметки. Съгласно действащата уредба за продуктите за електронни пари и цифровите валути на централните банки липсва задължение за предоставяне на информация, тъй като те не представляват пари, държани в депозитни сметки или във финансови активи. В тази връзка със законопроекта се предлага електронните пари и цифровите валути на централните банки да бъдат

включени в обхвата на обмена за финансови сметки, а дружествата за електронни пари да се включват в дефиницията за финансови институции в ДОПК. По този начин значително ще се разшири обемът на обменяните данни, като се включат по-иновативни финансови инструменти, които до този момент са били извън обхвата на автоматичния обмен. Промените както в директивата, така и в законопроекта, са в съответствие с промените в Общия стандарт за предоставяне на информация (Common Reporting Standard/CRS 2.0) на ОИСР.

- **Автоматичен обмен на информация за категории доходи**

Разширява се обхватът на доходите, предмет на автоматичен обмен на информация, като към съществуващите категории (трудови и директорски възнаграждения, животозастрахователни продукти, пенсии, доходи и собственост на недвижимо имущество, авторски и лицензионни възнаграждения) се добавят и дивиденти, които не са държани в попечителска сметка. Добавянето на тези доходи в обхвата на обмена на информация има за цел ограничаване на случаите на укриване на данъци и отклонение от данъчно облагане.

В тази връзка се предвижда също и увеличаване на броя на категориите доходи, за които се обменя информация, като съгласно директивата от 1 януари 2026 г. държавите членки следва да обменят автоматично информация за най-малко пет категории доходи.

- **Промени в режима на автоматичния обмен на информация за трансгранични данъчни становища и споразумения за трансферно ценообразуване**

Разширява се обхватът на автоматичния обмен на информация за трансгранични данъчни становища и споразумения за трансферно ценообразуване, като в обменяната информация се включват и физически лица с висока нетна стойност на имуществото. Промяната ще създаде повече прозрачност по отношение на доходите на тези лица и предпоставки за по-ефективен контрол по спазване на данъчното законодателство.

- **Промени, свързани с ефективното използване на информацията от автоматичния обмен**

Със законопроекта за изменение и допълнение на ДОПК се създава задължение на изпълнителния директор на Националната агенция за приходите да извършва периодичен преглед на процедурите и административната практика на агенцията по отношение на използването на информацията, обменяна по линия на административното сътрудничество. Целта е да се гарантира обработката и интегрирането на данните в системите на агенцията, насърчаването на доброволното спазване на данъчното законодателство, извършването на оценка на риска, провеждането на контролни производства, като по този начин се повиши ефективното използване на информацията от автоматичния обмен и качеството на обменяните данни.

- **Автоматичен обмен на данни от информационната декларация по чл. 260я[23], ал. 6 от ЗКПО**

Правното основание за подаване на информационната декларация и кръгът на задължените лица/образувания са регламентирани в 260я[23] от ЗКПО. Информационната декларация се подава по електронен път по ред и във формат, утвърдени със заповед на изпълнителния директор на Националната агенция за приходите, която се публикува на интернет страницата на Националната агенция за приходите.

Със законопроекта за изменение и допълнение на ДОПК се урежда автоматичният обмен на данни от информационната декларация в рамките на Европейския съюз. Общото правило е, че се обменят информационни декларации, подадени от съставни образувания, които са крайно предприятие майка или определено предоставящо информация образувание. Информационните декларации се изпращат на компетентните органи на други държави членки, в тяхната цялост или част от тях, в съответствие със специфични правила за разпределение:

- общият раздел на информационната декларация се предоставя на прилагащата държава членка, в която са разположени крайното образувание майка или съставните образувания на МГП;

- общият раздел на информационната декларация, с изключение на частта относно обобщената информация, се предоставя на държавите членки, въвели само допустим национален допълнителен данък и в които са разположени съставни образувания на МГП, съвместни предприятия или член на група съвместни предприятия на МГП или където с допустимия национален допълнителен данък се облагат съставни образувания или съвместни предприятия без юрисдикция;
- раздели с информация по юрисдикции се предоставят на държавите членки, които имат права на данъчно облагане съгласно Директива (ЕС) 2022/2523.

Въведени са разпоредби относно сътрудничеството между компетентните органи при корекции, осигуряване на спазването и прилагане на правилата по отношение на информационната декларация за допълнителния данък.

- **Предложения, свързани с препоръки на Работна група 6 на Комитета по фискални въпроси на ОИСР**

Със законопроекта, в съответствие с препоръките на ОИСР, се предлага привеждане на дефиницията за пазарна цена, предвидена в §1, т. 8 от допълнителните разпоредби на ДОПК, в пълно съответствие с:

- разпоредбата на чл. 71а, ал. 1, въведена през 2019 г. в изпълнение на препоръките по Мярка 13 „Документация за трансферно ценообразуване и отчети по държави“ от Плана BEPS (Base Erosion and Profit Shifting) относно прилагане на мерки срещу свиването на данъчната основа и прехвърлянето на печалби на ОИСР/Г20 от 2013 г.;

- Ръководството по трансферно ценообразуване за мултинационални предприятия и данъчни администрации на ОИСР (Ръководството на ОИСР), което е най-авторитетният източник за тълкуване на принципа на независимите пазарни отношения – международен стандарт за определяне на печалбите на свързани лица за данъчни цели, залегнал в чл. 9, ал. 1 от Модела на данъчна спогодба за доходите и имуществото на ОИСР (Модела на СИДДО на ОИСР), възприет от България като основа при воденето на преговори за сключване на спогодби за избягване на двойното данъчно облагане.

Установяването на това съответствие е допълнителна гаранция за развитието на единна административна и съдебна практика при оценката на пазарния характер на търговските и финансовите взаимоотношения между свързани лица, независимо от правното основание, въз основа на което се прави тази оценка – вътрешното законодателство или международен договор, по който България е страна. Приемането на международни стандарти по отношение на понятието „пазарна цена“ гарантира по-голяма правна сигурност за предприятията, функциониращи в международна среда, и прилагането на единен подход при оценката на сделките им със свързани лица.

На второ място, със законопроекта се отстранява празнота в нормативната уредба чрез предвиждане на възможност данъчно задължено лице да използва метод за определяне на пазарните цени, който не е изрично предвиден в ДОПК до този момент, когато това става по ред и начин, съобразени с насоките, съдържащи се в Ръководството на ОИСР, и по-специално в §2.9 от него. В същото време за прилагането на друг метод са въведени определени ограничения, което гарантира, че такъв метод не може да се използва произволно и няма да се допуснат злоупотреби от страна на лицата.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

В случай че бъде приет проектът на Решение на Министерския съвет за одобряване на законопроект за изменение и допълнение на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс ще са налице следните положителни въздействия:

Националното законодателство ще бъде приведено в съответствие с правото на Европейския съюз и в синхрон със законодателствата на другите държави членки. Ще бъдат въведени единни правила за предоставянето на информация, приложими за всички държави членки. Ще се гарантира ефективното и последователното им прилагане, предвид това че ще бъдат наложени едни и същи изисквания за предоставяне на информация на доставчиците на услуги за криптоактиви и дружествата за електронни пари. Обменът на предоставената от доставчиците на услуги за криптоактиви и дружествата за електронни пари информация и на информационните декларации за допълнителния данък ще позволи на данъчните администрации да разполагат с пълен обем от информация относно получените от ползвателите на криптоактиви и електронни пари доходи, съответно за получените от МГП печалби. Обменената информация между компетентните органи на държавите членки ще подпомогне данъчните органи при установяването на дължимите данъци.

Прецизирането и допълването на разпоредбите, регламентиращи различните форми на административно сътрудничество и обмен на информация по начин, аналогичен на законодателствата на другите държави членки, ще гарантира правна сигурност и яснота на правилата и ще осигури ефективността на системата на административното сътрудничество и обмена на информация.

Правилата, предвидени в законопроекта, ще бъдат в съответствие и с правилата на ОИСР, както в областта на обмена на информация, така и в областта на трансферното ценообразуване.

В резултат на промените се очаква да бъде подобрена фискалната дисциплина, лицата да бъдат насърчени към доброволно спазване на данъчното законодателство и да се въздържат от укриване на данъци и отклонение от данъчно облагане.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Няма негативни въздействия от приемането на проекта на Решение на Министерския съвет за одобряване на законопроект за изменение и допълнение на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия:

Този вариант на действие няма да доведе до ограничаване на избора на потребителите, до по-високи цени или до създаване на бариери пред конкуренцията, няма въздействие върху производителността, не засяга правото на собственост, не се възпрепятства научно-изследователската дейност, не влияе пряко на макроикономическите процеси. Този вариант на действие не оказва социални или екологични въздействия, както и въздействие за отделни региони. Вариантът не оказва пряко въздействие върху заетостта и пазара на труда. Косвено вариантът би имал положително въздействие върху конкуренцията, тъй като установяването на правила за предоставяне на информация от доставчици на услуги за криптоактиви и дружества за електронни пари, при това еднакви за целия Европейски съюз, ще помогнат за създаването на еднакви условия на конкуренция при извършването на тази дейност.

Въздействия върху малките и средните предприятия:

Задължени лица за предоставяне на информация за ползватели на криптоактиви и електронни пари са доставчиците на услуги за криптоактиви, съответно дружествата за електронни пари. В по-голяма част от случаите доставчиците на услуги за криптоактиви и дружествата за електронни пари ще попаднат в кръга на микро, малките и средните предприятия. Въздействието се изразява в необходимостта от реорганизация на вътрешните процедури и техническа доработка на информационните системи по начин, който да гарантира събирането на изискуемата от закона информация за ползвателите на криптоактиви и електронни пари и извършването на комплексна

проверка. От това ще произтекат разходи за лицата, които на този етап не могат да бъдат коректно изчислени. За лицата няма да възникнат допълнителни разходи за самото предоставяне на информацията на изпълнителния директор на Националната агенция за приходите, тъй като се предвижда осигуряването на електронна услуга на интернет страницата на Националната агенция за приходите, където информацията да бъде предоставяна в предварително дефиниран формат.

Въздействие ще бъде оказано и върху ползвателите на криптоактиви и електронни пари, за които се предоставя информация и някои от които също биха попаднали в категорията МСП, доколкото възможностите за укриване на доходи ще бъдат значително намалени. При този вариант на действие се очаква повишаване на фискалната дисциплина и спазването на данъчното законодателство от страна МСП.

По отношение на обмена на данни от информационната декларация по чл. 260я[23], ал. 6 от Закона за корпоративното подоходно облагане, независимо дали съставните предприятия на МГП биха попаднали в кръга на МСП, задължението за подаване на декларацията произтича от ЗКПО.

Данъчно задължените лица, които са свързани лица, включително когато са съставни предприятия на многонационална група предприятия, също биха могли да попаднат в кръга на МСП. Предвидените промени в ДОПК по отношение на възможността да прилагат избран от тях подходящ метод за определяне на пазарните цени ще ги облекчи при обосноваването на спазването на принципа на независимите пазарни отношения в някои ситуации, в които установените до момента пет метода за определяне на пазарните цени са неподходящи или тяхното прилагане не е достатъчно надеждно. В допълнение, въвеждането на правила, съответстващи на международно утвърдени стандарти, ще осигури правна сигурност и предпоставки за предотвратяване на двойното данъчно икономическо облагане.

Административна тежест:

Промените, които се предвиждат в проекта на акт, ще доведат до необходимост от допълнителни финансови средства за доставчиците на услуги за криптоактиви и дружествата за електронни пари, за които възниква задължение за предоставяне на информация съгласно предложените правила. Разходите ще бъдат свързани с разработване на информационните системи, промени във вътрешната организация на работа, обучения на персонала, създаване на необходимите методологии и мониторингови системи. Предвижда се създаването на електронна услуга на интернет страницата на Националната агенция за приходите, където информацията да бъде предоставяна в предварително дефиниран формат, което ще оптимизира разходите по предоставянето на информацията на компетентния орган.

В останалата част от законопроекта промените няма да доведат до допълнителна административна тежест за лицата.

(въздействията върху малките и средните предприятия; административна тежест)

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

---

5. Сравняване на вариантите:

Степени на изпълнение по критерии: 1) висока; 2) средна; 3) ниска.

5.1. По проблем 1:

		Вариант 1 „Без действие“	**Вариант 2**
Ефективност	Цел 1: Привеждане на националното законодателство в съответствие с правото на Европейския съюз.	ниска	висока
	Цел 2: Повишаване на данъчната прозрачност по отношение на криптоактивите и електронните пари и подобряване на административното сътрудничество чрез обмен на получената информация между компетентните органи.	ниска	висока
	Цел 3: Предотвратяване на отклонението от данъчно облагане и укриването на данъци чрез използването на механизми за обмен на информация за ползватели на криптоактиви, които извършват обменни сделки.	ниска	висока
	Цел 4: Повишаване на фискалната дисциплина, насърчаване на лицата към доброволно спазване на данъчното законодателство и въздържане от укриване на данъци и отклонение от данъчно облагане.	ниска	висока
Ефикасност	Цел 1: Привеждане на националното законодателство в съответствие с правото на Европейския съюз.	ниска	висока
	Цел 2: Повишаване на данъчната прозрачност по отношение на криптоактивите и електронните пари и подобряване на административното сътрудничество чрез обмен на получената информация между компетентните органи.	ниска	висока
	Цел 3: Предотвратяване на отклонението от данъчно облагане и укриването на данъци чрез използването на механизми за обмен на информация за ползватели на криптоактиви, които извършват обменни сделки.	ниска	висока
	Цел 4: Повишаване на фискалната дисциплина, насърчаване на лицата към доброволно спазване на данъчното законодателство и въздържане от укриване на данъци и отклонение от данъчно облагане.	ниска	висока
Съгласуваност	Цел 1: Привеждане на националното законодателство в съответствие с правото на Европейския съюз.	ниска	висока
	Цел 2: Повишаване на данъчната прозрачност по отношение на криптоактивите и електронните пари и подобряване на административното сътрудничество чрез обмен на получената информация между компетентните органи.	ниска	висока
	Цел 3: Предотвратяване на отклонението от данъчно облагане и укриването на данъци чрез използването на механизми за обмен на информация за ползватели на криптоактиви, които извършват обменни сделки.	ниска	висока

	Цел 4: Повишаване на фискалната дисциплина, насърчаване на лицата към доброволно спазване на данъчното законодателство и въздържане от укриване на данъци и отклонение от данъчно облагане.	ниска	висока

5.2. По проблем 2:

		Вариант 1 „Без действие“	Вариант 2
Ефективност	Цел 1: Привеждане на националното законодателство в съответствие с правото на Европейския съюз.	ниска	висока
	Цел 2: Предотвратяване на отклонението от данъчно облагане и укриването на данъци чрез използването на механизми за обмен на данни от информационната декларация по чл. 260я[23], ал. 6 от Закона за корпоративното подоходно облагане.	ниска	висока
	Цел 3: Повишаване на фискалната дисциплина, насърчаване на лицата към доброволно спазване на данъчното законодателство и въздържане от укриване на данъци и отклонение от данъчно облагане.	ниска	висока
Ефикасност	Цел 1: Привеждане на националното законодателство в съответствие с правото на Европейския съюз.	ниска	висока
	Цел 2: Предотвратяване на отклонението от данъчно облагане и укриването на данъци чрез използването на механизми за обмен на данни от информационната декларация по чл. 260я[23], ал. 6 от Закона за корпоративното подоходно облагане.	ниска	висока
	Цел 3: Повишаване на фискалната дисциплина, насърчаване на лицата към доброволно спазване на данъчното законодателство и въздържане от укриване на данъци и отклонение от данъчно облагане.	ниска	висока
Съгласуваност	Цел 1: Привеждане на националното законодателство в съответствие с правото на Европейския съюз.	ниска	висока
	Цел 2: Предотвратяване на отклонението от данъчно облагане и укриването на данъци чрез използването на механизми за обмен на данни от информационната декларация по чл. 260я[23], ал. 6 от Закона за корпоративното подоходно облагане.	ниска	висока
	Цел 3: Повишаване на фискалната дисциплина, насърчаване на лицата към доброволно спазване на данъчното законодателство и въздържане от укриване на данъци и отклонение от данъчно облагане.	ниска	висока

5.3. По проблем 3:

		Вариант 1 „Без действие“	Вариант 2
Ефективност	Цел 1: Изпълнение на изискванията за членство в ОИСР чрез постигане на съответствие с препоръките на Работна група 6 към Комитета по фискални въпроси на ОИСР	ниска	висока
	Цел 2: Повишаване на правната сигурност и улесняване на доброволното спазване на правилата за трансферно ценообразуване при сделки с трансграничен характер.	ниска	висока
Ефикасност	Цел 1: Изпълнение на изискванията за членство в ОИСР чрез постигане на съответствие с препоръките на Работна група 6 към Комитета по фискални въпроси на ОИСР	ниска	висока
	Цел 2: Повишаване на правната сигурност и улесняване на доброволното спазване на правилата за трансферно ценообразуване при сделки с трансграничен характер.	ниска	висока
Съгласуваност	Цел 1: Привеждане на националното законодателство в съответствие с правото на Европейския съюз.	ниска	висока
	Цел 2: Повишаване на правната сигурност и улесняване на доброволното спазване на правилата за трансферно ценообразуване при сделки с трансграничен характер.	ниска	висока

1.1. Сравнете вариантите чрез сравняване на ключовите им положителни и отрицателни въздействия.

1.2. Посочете степента, в която вариантите ще изпълнят определените цели, съгласно основните критерии за сравняване на вариантите:

ефективност, чрез която се измерва степента, до която вариантите постигат целите на предложението;

ефикасност, която отразява степента, до която целите могат да бъдат постигнати при определено ниво на ресурсите или при най-малко разходи;

съгласуваност, която показва степента, до която вариантите съответстват на действащите стратегически документи.

6. Избор на препоръчителен вариант:

По проблеми 1, 2 и 3: Вариант 2: „Приемане на проект на Решение на Министерския съвет за одобряване на законопроект за изменение и допълнение на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс“

Посочете препоръчителните варианти за решаване на поставения проблем/проблеми.

6.1. Промяна в административната тежест за физическите и юридическите лица от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

◉ Ще се увеличи

○ Ще се намали

○ Няма ефект

Промените, които се предвиждат в законопроекта във връзка с автоматичния обмен на информация за криптоактиви и автоматичния обмен на финансови сметки, ще доведат до административна тежест за доставчиците на услуги за криптоактиви и дружествата за електронни пари, за които възниква задължение за предоставяне на информация, като допълнителните разходи ще бъдат свързани с разработване на информационните системи, промени във вътрешната организация на работа, обучения на персонала, създаване на необходимите методологии и мониторингови системи. От това ще произтекат разходи за лицата, които на този етап не могат да бъдат коректно изчислени.

Предвижда се създаването на електронна услуга на интернет страницата на Националната агенция за приходите, където информацията да бъде предоставяна в предварително дефиниран формат, което ще оптимизира разходите по предоставянето на информацията на компетентния орган.

В останалата част законопроектът няма да доведе до промяна в административната тежест за физическите и юридическите лица.

1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант за решаване на всеки проблем.

1.2. Ако се предвижда въвеждането на такса, представете образуването на нейния размер съгласно Методиката по чл. 7а от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

С предложените промени не се предвижда въвеждането на такси. В тази връзка не са приложени конкретни разчети за тяхното образуване съгласно Методиката по чл. 7а от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

6.2. Създават ли се нови/засягат ли се съществуващи регулаторни режими и услуги от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

◉ Да

……..……
……

○ Не

1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на избрания вариант.

1.2. В случай че се предвижда създаване на нов регулаторен режим, посочете неговия вид (за стопанска дейност: лицензионен, регистрационен; за отделна стелка или действие: разрешителен, уведомителен; удостоверителен и по какъв начин това съответства с постигането на целите).

С предложените промени се предвижда задължение да подава информация пред изпълнителния директор на Националната агенция за приходите и за оператор на криптоактиви, който не попада в обхвата на Регламент (ЕС) 2023/1114 на Европейския парламент и на Съвета от 31 май 2023 година относно пазарите на криптоактиви и за изменение на регламенти (ЕС) № 1093/2010 и (ЕС) № 1095/2010 и на директиви 2013/36/ЕС и (ЕС) 2019/1937, съответно за него не възниква задължение за вписване в регистъра на доставчиците на услуги за криптоактиви, поддържан от Комисията за финансов надзор, но чрез него се извършват обменни сделки от ползватели на криптоактиви, установени в ЕС. Съгласно Директива (ЕС) 2023/2226 тези оператори на криптоактиви следва да се регистрират и да предоставят информация в една държава членка, за да изпълнят задълженията си за предоставяне на информация. Когато оператор на криптоактиви е местно лице на България или е учреден съгласно българското законодателство, или има място на управление в страната, или обичайно извършва стопанска дейност в страната, или действа чрез клон, той следва да се регистрира в България пред изпълнителния директор на НАП и се третира като доставчик на услуги за криптоактиви за целите на обмена на информация съгласно българския закон. Когато отговаря на посочените условия и в друга държава членка, операторът избира държавата, в която следва да се регистрира. Вписването в регистъра се извършва само за целите на обмена на информация и не е условие за започване на дейността. Към оператора не се поставят изисквания за извършване на стопанска дейност, при които може да бъде вписан, и не се издава удостоверение. В тази връзка вписването от изпълнителния директор на НАП не представлява регулаторен режим по смисъла на ЗОАРИАКСД. Информация за регистрацията се вписва в централния регистър, поддържан от Европейската комисия. Не се очаква такива оператори на криптоактиви да се регистрират в България.

1.3. Мотивирайте създаването на новия регулаторен режим съгласно изискванията на чл. 3, ал. 4 от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

Задължението за оператори на криптоактиви, които не попадат в обхвата на Регламент (ЕС) 2023/1114, да се регистрират пред изпълнителния директор на Националната агенция за приходите произтича от разпоредбите на чл. 1, параграф 6 относно чл. 8аг, параграф 7 от Директива 2011/16/ЕС и Приложение III, раздел V, подраздел Е към Директива (ЕС) 2023/2226. Целта на директивата, съответно на законопроекта, е да има прозрачност по отношение на лицата, които предоставят услуги за криптоактиви, а оттам – и по отношение на ползвателите на криптоактиви и техните доходи. Вписването в регистъра се извършва само за целите на обмена на информация и не е условие за започване на дейността. Към оператора не се поставят изисквания за извършване на стопанска дейност, при които може да бъде вписан, и не се издава удостоверение. В тази връзка вписването от изпълнителния директор на НАП не представлява регулаторен режим по смисъла на ЗОАРИАКСД.

1.4. Посочете предложените нови регулаторни режими отговарят ли на изискванията на чл. 10 – 12 от Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

С предложените промени не се създават нови регулаторни режими, които да отговарят на изискванията на чл. 10 – 12 от Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

1.5. Посочете изпълнено ли е изискването на § 2 от Допълнителните разпоредби на Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

Изискването на § 2 от Допълнителните разпоредби на Закона за дейностите по предоставяне на услуги не е приложимо.

1.6. В случай че се изменят регулаторни режими или административни услуги, посочете промяната.

С предложените промени не се изменят регулаторни режими или административни услуги.

6.3. Създават ли се нови регистри от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

◉ Да

○ Не

По проблем 1:

Предвижда се операторите на криптоактиви, които не попадат в обхвата на Регламент (ЕС) 2023/1114, поради което нямат издаден лиценз или потвърждение за предоставяне на услуги за криптоактиви от Комисията за финансов надзор, да се регистрират пред изпълнителния директор на Националната агенция за приходите, когато имат определена в закона връзка с България и са избрали да се регистрират в България, в случаите когато отговорят на аналогични условия и в друга държава членка (например извършват дейност чрез клон и в двете държави). Вписването в регистъра се извършва само за целите на обмена на информация и не е условие за започване на дейността.

Информация за регистрацията се вписва в централния регистър, поддържан от Европейската комисия.

Когато отговорът е „Да“, посочете регистрите, които се създават и по какъв начин те ще бъдат интегрирани в общата регистрова инфраструктура.

6.4. По какъв начин препоръчителният вариант въздейства върху микро-, малките и средните предприятия (МСП) (включително по отделните проблеми)?

○ Актът засяга пряко МСП

◉ Актът не засяга МСП

По проблем 1:

Промените, които се предвиждат в препоръчителния вариант за действие (приемане на законопроект за изменение и допълнение на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс) във връзка с въвеждането в българското законодателство на Директива (ЕС) 2023/2226, ще доведат до въздействие върху МСП в частта относно предоставянето на информация от доставчиците на услуги за криптоактиви и дружествата за електронни пари, за които възниква това задължение съгласно предложените със законопроекта правила, по отношение на ползватели на криптоактиви и на електронни пари. Те са длъжни да предоставят информация на изпълнителния директор на Националната агенция за приходите, когато отговарят на определени условия. В по-голяма част от случаите доставчиците на услуги за криптоактиви и дружествата за електронни пари ще попаднат в кръга на микро, малките и средните предприятия. Въздействието се изразява в необходимостта

от реорганизация на вътрешните процедури и техническа доработка на информационната система по начин, който да гарантира събирането на изискуемата от закона информация за ползвателите на криптоактиви и електронни пари и извършването на комплексна проверка. От това ще произтекат разходи за лицата, които на този етап не могат да бъдат коректно изчислени. За лицата няма да възникнат допълнителни разходи за самото предоставяне на информацията на изпълнителния директор на Националната агенция за приходите, тъй като се предвижда осигуряването на електронна услуга на интернет страницата на Националната агенция за приходите, като информацията да бъде предоставяна в предварително дефиниран формат.

Въздействие ще бъде оказано и върху ползвателите на криптоактиви и електронни пари, за които се предоставя информация, доколкото възможностите за укриване на доходи ще бъдат значително намалени. При този вариант на действие се очаква повишаване на фискалната дисциплина и спазването на данъчното законодателство от страна МСП.

По проблем 2:

Промените, които се предвиждат в препоръчителния вариант за действие (приемане на законопроект за изменение и допълнение на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс) във връзка с въвеждането в българското законодателство на Директива (ЕС) 2025/872, няма да имат пряко въздействие по отношение на МСП, тъй като задължението за подаване на информационна декларация по чл. 260я[23], ал. 6 от Закона за корпоративното подоходно облагане, произтича от същия закон, а не от предложения законопроект.

Проблем 3:

Данъчно задължените лица, които са свързани лица, включително когато са съставни предприятия на многонационална група предприятия, също биха могли да попаднат в кръга на МСП. Предвидените промени в ДОПК по отношение на възможността да прилагат избран от тях подходящ метод за определяне на пазарните цени ще ги облекчи при обосноваването на спазването на принципа на независимите пазарни отношения в някои ситуации, в които установените до момента пет метода за определяне на пазарните цени са неподходящи или тяхното прилагане не е достатъчно надеждно. В допълнение, въвеждането на правила, съответстващи на международно утвърдени стандарти, ще осигури правна сигурност и предпоставки за предотвратяване на двойното данъчно икономическо облагане.

По проблем 1, 2 и 3:

Препоръчителният вариант на действие няма да доведе до ограничаване на избора на потребителите, до по-високи цени или до създаване на бариери пред конкуренцията, няма въздействие върху производителността, не засяга правото на собственост, не се възпрепятства научно-изследователската дейност, не влияе пряко на макроикономическите процеси. Този вариант на действие не оказва социални или екологични въздействия, както и въздействие за отделни региони. Вариантът не оказва пряко въздействие върху заетостта и пазара на труда. Косвено вариантът би имал положително въздействие върху конкуренцията, тъй като установяването на правила за предоставяне на информация от доставчици на услуги да криптоактиви и дружества за електронни пари, при това еднакви за целия Европейски съюз, ще помогнат за създаването на еднакви условия на конкуренция, тъй като прозрачността относно доходите, получени от ползвателите на криптоактиви (инвеститори в криптоактиви), би подобрило условията на равнопоставеност спрямо по-традиционните активи. В същото време положително въздействие ще има и върху конкуренцията между доставчиците на услуги за криптоактиви, които понастоящем имат различни задължения за предоставяне на информация в различни държави.

Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант.

6.5. Потенциални рискове от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

Не са идентифицирани потенциални рискове при реализирането на Вариант 2 - приемане на проект на Решение на Министерския съвет за одобряване на Законопроект за изменение и допълнение на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.

Посочете възможните рискове от прилагането на препоръчителния вариант, различни от отрицателните въздействия, напр. възникване на съдебни спорове и др.

7. Консултации:

○ Проведени са консултации

……..……
……..
……..

Посочете основните заинтересовани страни, с които са проведени консултации. Посочете резултатите от консултациите, включително на ниво ЕС: спорни въпроси, многократно поставяни въпроси и др.

◉ Предстоят обществени консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове

Съгласно разпоредбата на чл. 26, ал. 3 от Закона за нормативните актове по проекта на акт ще бъдат проведени обществени консултации като законопроектът, мотивите към него, частичната предварителната оценка на въздействието и становището на дирекция „Модернизация на администрацията“ в Министерски съвет ще бъдат публикувани на Портала за обществени консултации и на Интернет страницата на Министерството на финансите, за срок от 30 дни. Проектът на акт ще се съгласува и с всички министерства и с дирекциите от администрацията на Министерския съвет, с чиято функционална компетентност е свързан, в съответствие с чл. 32 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

Обобщете най-важните въпроси за обществени консултации. Посочете индикативен график за тяхното провеждане и видовете консултационни процедури.

8. Приемането на нормативния акт произтича ли от правото на Европейския съюз?

◉ Да

○ Не

1. Законопроектът за изменение и допълнение на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс се предлага във връзка с необходимостта от въвеждането в българското законодателство на Директива (ЕС) 2023/2226 на Съвета 2226 на Съвета от 17 октомври 2023 година за изменение на Директива 2011/16/ЕС относно административното сътрудничество в областта на данъчното облагане. С директивата се подобрява цялостната уредба на автоматичния обмен на информация и се разширява обхватът на автоматичния обмен на информация, като се включва и информацията, предоставяна от доставчици на услуги за криптоактиви и дружества за електронни пари. Разпоредбите на директивата следваше да бъдат въведени в националното законодателство в срок до 31 декември 2025 г.

На ниво Европейски съюз е извършена оценка на въздействието, която може да бъде намерена на следния адрес:

https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52022SC0401&qid=1670936134550

2. Със законопроекта се въвеждат и правилата на Директива (ЕС) 2025/872 на Съвета от 14 април 2025 година за изменение на Директива 2011/16/ЕС относно административното сътрудничество в областта на данъчното облагане. С директивата се регламентира автоматичният обмен на данни от информационната декларация по чл. 260я[23], ал. 6 от ЗКПО в съответствие с Директива (ЕС) 2022/2523 на Съвета от 15 декември 2022 г. за гарантиране на глобално минимално равнище на данъчно облагане на многонационалните групи от предприятия и големите национални групи в Съюза. Разпоредбите на директивата следваше да бъдат въведени в националното законодателство в срок до 31 декември 2025 г.

На ниво Европейски съюз не е изготвена оценка на въздействието. В предложението към директивата това е мотивирано с необходимостта от бърз процес на приемане и изпълнение на тази инициатива от страна на държавите - членки на ЕС, тъй като първото предоставяне на информация ще трябва да се извърши до 30 юни 2026 г., а форматът на декларацията е предвиден в директивата.

1.1. Посочете изискванията на правото на Европейския съюз, включително информацията по т. 6.2 и 6.3, дали е извършена оценка на въздействието на ниво Европейски съюз, и я приложете (или посочете връзка към източник).

1.2. Изборът трябва да съответства на посоченото в раздел 1, съгласно неговата т. 1.5.

9. Изисква ли се извършване на цялостна предварителна оценка на въздействието поради очаквани значителни последици?

○ Да

◉ Не

(преценка съгласно чл. 20, ал. 3, т. 2 от Закона за нормативните актове)

10. Приложения:

Приложете необходимата допълнителна информация и документи.

11. Информационни източници:

1. Данъчно-осигурителен процесуален кодекс;
2. Закон за корпоративното подоходно облагане;
2. Оценка на въздействието към предложение за изменителна директива (DAC8);
3. Предложение на Европейската комисия за изменителна директива на Директива 2011/16/ЕС за административното относно административното сътрудничество в областта на данъчното облагане: EUR-Lex - 52020PC0314 - EN - EUR-Lex (europa.eu);
4. International Standards for Automatic Exchange of Information in Tax Matters - Crypto-Asset Reporting Framework and 2023 update to the Common Reporting Standard (Международни стандарти за автоматичен обмен на информация по данъчни въпроси – Рамка за предоставяне на информация за криптоактиви и изменение на Общия стандарт за предоставяне на информация от 2023 г.);
5. Предложение на Европейската комисия за изменителна директива на Директива 2011/16/ЕС за административното относно административното сътрудничество в областта на данъчното облагане: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX:52024PC0497;

6. Директива (ЕС) 2022/2523 на Съвета от 15 декември 2022 г. за гарантиране на глобално минимално равнище на данъчно облагане на многонационалните групи от предприятия и големите национални групи в Съюза.

Посочете изчерпателен списък на информационните източници, които са послужили за оценка на въздействията на отделните варианти и при избора на вариант за действие: регистри, бази данни, аналитични материали и др.

12. Име, длъжност, дата и подпис на директора на дирекцията, отговорна за извършването на частичната предварителна оценка на въздействието:

Име и длъжност: Людмила Петкова – директор на дирекция „Данъчна политика“

Дата: 24.03.2026 г.

Подпис:

24.3.2026 г.

X

ДИРЕКТОР
ЛЮДМИЛА ПЕТКОВА
Signed by: Lyudmila Kostova Petkova